

2025/1574

7.8.2025

**DECYZJA nr 2/2025 WSPÓLNEGO KOMITETU DS. TRANSPORTU LOTNICZEGO UNIA
EUROPEJSKA/SZWAJCARIA USTANOWIONEGO NA MOCY UMOWY MIĘDZY WSPÓLNOTĄ
EUROPEJSKĄ A KONFEDERACJĄ SZWAJCARSKĄ W SPRAWIE TRANSPORTU LOTNICZEGO**

z dnia 25 lipca 2025 r.

**zastępująca załącznik do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską
w sprawie transportu lotniczego [2025/1574]**

KOMITET DS. TRANSPORTU LOTNICZEGO UNIA EUROPEJSKA/SZWAJCARIA,

uwzględniając Umowę między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego („Umowa”), w szczególności jej art. 23 ust. 4,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł

Z dniem 1 sierpnia 2025 r. załącznikiem do niniejszej decyzji zastępuje się załącznik do Umowy.

Sporządzono w Bernie i Brukseli dnia 25 lipca 2025 r.

W imieniu Wspólnego Komitetu

Szef Delegacji Unii Europejskiej
Filip CORNELIS

Przewodniczący Delegacji Szwajcarii
Mathias GANTENBEIN

ZAŁĄCZNIK

Do celów niniejszej Umowy:

- na mocy Traktatu z Lizbony, który wszedł w życie dnia 1 grudnia 2009 r., Unia Europejska zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym,
- wszędzie tam, gdzie w aktach prawnych wymienionych w niniejszym załączniku znajdują się odniesienia do państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej, zastąpionej Unią Europejską, lub wymóg nawiązania do nich, odniesienia te rozumiane są do celów Umowy jako mające zastosowanie jednakowo do Szwajcarii lub do wymogu nawiązania do Szwajcarii,
- odniesienia do rozporządzeń Rady (EWG) nr 2407/92 i (EWG) nr 2408/92 dokonane w art. 4, 15, 18, 27 i 35 Umowy należy rozumieć jako odniesienia do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008,
- bez uszczerbku dla postanowień art. 15 niniejszej Umowy, termin „wspólnotowy przewoźnik lotniczy”, stosowany w podanych poniżej dyrektywach i rozporządzeniach unijnych, oznacza również przewoźnika lotniczego, który uzyskał koncesję i którego główne miejsce prowadzenia działalności oraz siedziba statutowa, jeżeli takowa istnieje, znajduje się w Szwajcarii, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008. Wszelkie odniesienia do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92 należy rozumieć jako odniesienia do rozporządzenia (WE) nr 1008/2008,
- każde zawarte w poniższych aktach prawnych odesłanie do art. 81 i 82 Traktatu lub do art. 101 i 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej należy rozumieć jako odesłanie do art. 8 i 9 niniejszej Umowy.

1. Liberalizacja lotnictwa i inne przepisy dotyczące lotnictwa cywilnego

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (wersja przekształcona), Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3, zmienione:

- rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1,
- rozporządzeniem (UE) 2020/696, Dz.U. L 165 z 27.5.2020, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/2114, Dz.U. L 426 z 17.12.2020, s. 1; rozporządzenie (UE) 2020/2114 stosuje się w Szwajcarii w całości od dnia 18 grudnia 2020 r.,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/2115, Dz.U. L 426 z 17.12.2020, s. 4; rozporządzenie (UE) 2020/2115 stosuje się w Szwajcarii w całości od dnia 18 grudnia 2020 r.

Dyrektywa Rady 2000/79/WE z dnia 27 listopada 2000 r. dotycząca Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym, zawartego przez Stowarzyszenie Europejskich Linii Lotniczych (AEA), Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF), Europejskie Stowarzyszenie Cockpit (ECA), Stowarzyszenie Linii Lotniczych Regionów Europy (ERA) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Przewoźników Lotniczych (IACA) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 302 z 1.12.2000, s. 57.

Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy, Dz.U. L 299 z 18.11.2003, s. 9.

Rozporządzenie (WE) nr 437/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu lotniczego pasażerów, frachtu i poczty, Dz.U. L 66 z 11.3.2003, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1358/2003 z dnia 31 lipca 2003 r. wykonujące rozporządzenie (WE) nr 437/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu lotniczego pasażerów, frachtu i poczty oraz zmieniające jego załączniki I i II, Dz.U. L 194 z 1.8.2003, s. 9, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 158/2007, Dz.U. L 49 z 17.2.2007, s. 9.

Rozporządzenie (WE) nr 785/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wymogów w zakresie ubezpieczenia w odniesieniu do przewoźników lotniczych i operatorów statków powietrznych, Dz.U. L 138 z 30.4.2004, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 285/2010, Dz.U. L 87 z 7.4.2010, s. 19,

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1118, Dz.U. L 243 z 29.7.2020, s. 1.

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 95/93 z dnia 18 stycznia 1993 r. w sprawie wspólnych zasad przydzielania czasu na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty, Dz.U. L 14 z 22.1.1993, s. 1 (art. 1–12), zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 793/2004, Dz.U. L 138 z 30.4.2004, s. 50,

— rozporządzeniem (UE) 2020/459, Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 1,

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1477, Dz.U. L 338 z 15.10.2020, s. 4,

— rozporządzeniem (UE) 2021/250, Dz.U. L 58 z 19.2.2021, s. 1; art. 10a ust. 1 i 4 rozporządzenia (EWG) nr 95/93, zmienionego art. 1 pkt 6 rozporządzenia (UE) 2021/250, stosuje się w Szwajcarii od dnia 20 lutego 2021 r.,

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/1889, Dz.U. L 384 z 29.10.2021, s. 20,

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/255, Dz.U. L 42 z 23.2.2022, s. 1,

— rozporządzeniem (UE) 2022/2038, Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 14.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/12/WE z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 70 z 14.3.2009, s. 11, zmieniona:

— decyzją (UE) 2024/1254, Dz.U. L, 2024/1254, 30.4.2024.

Dyrektywa Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty, Dz.U. L 272 z 25.10.1996, s. 36, art. 1–9, 11–23 i 25, zmieniona:

— decyzją (UE) 2024/1254, Dz.U. L, 2024/1254, 30.4.2024.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2299/89, Dz.U. L 35 z 4.2.2009, s. 47, zmienione:

— rozporządzeniem (UE) 2024/1230, Dz.U. L, 2024/1230, 29.4.2024.

2. Przepisy dotyczące konkurencji

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1 (art. 1–13, 15–45).

(W zakresie, w jakim to rozporządzenie jest istotne dla stosowania niniejszej Umowy. Dodanie tego rozporządzenia nie narusza podziału zadań według niniejszej Umowy).

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (WE) nr 622/2008, Dz.U. L 171 z 1.7.2008, s. 3.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

(art. 1–18, art. 19 ust. 1–2 i art. 20–23)

W odniesieniu do art. 4 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, w stosunkach między Wspólnotą Europejską a Szwajcarią stosuje się, co następuje:

- (1) W przypadku koncentracji określonej w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 139/2004, która nie ma wymiaru wspólnotowego w rozumieniu art. 1 tego rozporządzenia i która może być rozpatrzona w ramach krajowego prawa konkurencji przynajmniej trzech państw członkowskich WE i Konfederacji Szwajcarskiej, osoby lub przedsiębiorstwa określone w art. 4 ust. 2 tego rozporządzenia mogą, przed zawiadomieniem właściwych organów, poinformować Komisję Europejską w drodze uzasadnionego wniosku, że koncentracja powinna zostać zbadana przez Komisję.
- (2) Komisja Europejska bezzwłocznie przekazuje Konfederacji Szwajcarskiej wszystkie wnioski złożone zgodnie z art. 4 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 139/2004 oraz zgodnie z poprzednim punktem.

- (3) Jeżeli Konfederacja Szwajcarska wyraziła sprzeciw co do wniosku o przekazanie sprawy, właściwe szwajcarskie organy ochrony konkurencji zachowują swoją kompetencję w sprawie i nie zostaje ona przekazana przez Konfederację Szwajcarską zgodnie z niniejszym punktem.

W odniesieniu do terminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5, art. 9 ust. 2 i 6 oraz art. 22 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw:

- (1) Komisja Europejska bezzwłocznie przekazuje właściwym szwajcarskim organom ochrony konkurencji wszystkie odnośne dokumenty zgodnie z art. 4 ust. 4 i 5, art. 9 ust. 2 i 6 oraz art. 22 ust. 2.
- (2) Bieg terminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5, art. 9 ust. 2 i 6 oraz art. 22 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 139/2004, rozpoczyna się w odniesieniu do Konfederacji Szwajcarskiej wraz z otrzymaniem odnośnych dokumentów przez właściwe szwajcarskie organy ochrony konkurencji.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 802/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 133 z 30.4.2004, s. 1 (art. 1–24), zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1792/2006, Dz.U. L 362 z 20.12.2006, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1033/2008, Dz.U. L 279 z 22.10.2008, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1269/2013, Dz.U. L 336 z 14.12.2013, s. 1.

Dyrektywa Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (wersja skodyfikowana) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 318 z 17.11.2006, s. 17.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 487/2009 z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do pewnych kategorii porozumień i uzgodnionych praktyk w sektorze transportu lotniczego (wersja ujednolicona) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 148 z 11.6.2009, s. 1.

3. Bezpieczeństwo lotnictwa

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/1087, Dz.U. L 236 z 5.7.2021, s. 1,
- rozporządzeniem (UE) 2024/1689, Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024.

Agencja korzysta z uprawnień nadanych jej na mocy przepisów rozporządzenia również w Szwajcarii.

Komisja korzysta również w Szwajcarii z nadanych jej uprawnień w zakresie decyzji podejmowanych na podstawie art. 2 ust. 6 i 7, art. 41 ust. 6, art. 62 ust. 5, art. 67 ust. 2 i 3, art. 70 ust. 4, art. 71 ust. 2, art. 76 ust. 4, art. 84 ust. 1, art. 85 ust. 9, art. 104 ust. 3 ppkt (i), art. 105 ust. 1 i art. 106 ust. 1 i 6.

Niezależnie od dostosowania horyzontalnego, przewidzianego w tiret drugim załącznika do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego, odniesień do „państw członkowskich” w przepisach rozporządzenia (UE) nr 182/2011, o których mowa w art. 127 rozporządzenia (UE) 2018/1139, nie należy rozumieć jako mających zastosowanie do Szwajcarii.

Żadnego z przepisów rozporządzenia nie interpretuje się jako upoważniającego EASA do działania w imieniu Szwajcarii w ramach umów międzynarodowych w celach innych niż wsparcie Szwajcarii w wypełnianiu jej zobowiązań nałożonych takimi umowami.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia odczytuje się z następującymi dostosowaniami:

a) w art. 68 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ust. 1 lit. a) po słowie „Unią” dodaje się słowa „lub Szwajcarią”;

(ii) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. Prowadząc rokowania z państwem trzecim w celu zawarcia umowy, zgodnie z którą państwo członkowskie lub Agencja będą mogły wystawiać certyfikaty na podstawie certyfikatów wystawionych przez władze lotnicze danego państwa trzeciego, Unia podejmuje każdorazowo starania w celu uzyskania dla Szwajcarii oferty zawarcia podobnej umowy z danym państwem trzecim. Z kolei Szwajcaria podejmuje starania w celu zawarcia z krajami trzecimi umów odpowiadających umowom zawartym przez Unię.”;

b) w art. 95 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, obywatele Szwajcarii korzystający z pełni praw obywatelskich mogą zostać zatrudnieni przez Dyrektora Zarządzającego Agencji.”;

c) w art. 96 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„Szwajcaria stosuje w odniesieniu do Agencji Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, stanowiący załącznik A do niniejszego załącznika, zgodnie z dodatkiem do załącznika A.”;

d) w art. 102 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„5. Szwajcaria w pełni uczestniczy w zarządzie i ma w nim te same prawa i obowiązki co państwa członkowskie Unii Europejskiej, poza prawem głosu.”;

e) w art. 120 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„13. Szwajcaria wnosi wkład finansowy, o którym mowa w ust. 1 lit. b), według poniższego wzoru:

$$S (0,2/100) + S [1 - (a+b) 0,2/100] c/C$$

gdzie:

S = część budżetu Agencji niepokryta z opłat i należności wymienionych w ust. 1 lit. c) i d),

a = liczba państw stowarzyszonych,

b = liczba państw członkowskich UE,

c = wkład Szwajcarii do budżetu ICAO,

C = łączny wkład państw członkowskich UE i państw stowarzyszonych do budżetu ICAO.”;

f) w art. 122 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„6. Postanowienia dotyczące finansowej kontroli sprawowanej przez Unię w Szwajcarii w odniesieniu do uczestników działań Agencji są przedstawione w załączniku B do niniejszego załącznika.”;

g) do załącznika I do rozporządzenia włącza się następujące statki powietrzne jako produkty objęte zakresem art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiającego zasady wykonawcze dla certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i wyposażenia w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dla certyfikacji organizacji projektujących i produkujących ⁽¹⁾:

A/c - [HB-JES] – typ Gulfstream G-V,

A/c - [HB-ZDF] – typ MD900;

⁽¹⁾ Dz.U. L 224 z 21.8.2012, s. 1.

- h) odesłanie do rozporządzenia (UE) 2016/679 w art. 132 ust. 1 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odesłanie do właściwego ustawodawstwa krajowego;
- i) art. 140 ust. 6 nie ma zastosowania do Szwajcarii.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1645 z dnia 14 lipca 2022 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 w odniesieniu do wymagań dotyczących zarządzania ryzykiem związanym z bezpieczeństwem informacji o potencjalnym wpływie na bezpieczeństwo lotnicze w odniesieniu do organizacji objętych zakresem stosowania rozporządzeń Komisji (UE) nr 748/2012 i (UE) nr 139/2014 oraz zmieniające rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 i (UE) nr 139/2014, Dz.U. L 248 z 26.9.2022, s. 18.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/203 z dnia 27 października 2022 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 w kwestii wymagań dotyczących zarządzania ryzykiem związanym z bezpieczeństwem informacji o potencjalnym wpływie na bezpieczeństwo lotnicze w odniesieniu do organizacji objętych zakresem stosowania rozporządzeń Komisji (UE) nr 1321/2014, (UE) nr 965/2012, (UE) nr 1178/2011, (UE) 2015/340, rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) 2017/373 i (UE) 2021/664 oraz właściwych organów objętych zakresem stosowania rozporządzeń Komisji (UE) nr 748/2012, (UE) nr 1321/2014, (UE) nr 965/2012, (UE) nr 1178/2011, (UE) 2015/340, rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) 2017/373, (UE) nr 139/2014 i (UE) 2021/664 oraz zmieniające rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011, (UE) nr 748/2012, (UE) nr 965/2012, (UE) nr 139/2014, (UE) nr 1321/2014, (UE) 2015/340 oraz rozporządzenia wykonawcze Komisji (UE) 2017/373 i (UE) 2021/664, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/1769, Dz.U. L 228 z 15.9.2023, s. 19,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1109, Dz.U. L, 2024/1109, 23.5.2024.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/2117 z dnia 12 października 2023 r. ustanawiające zasady niezbędne do funkcjonowania repozytorium informacji i zarządzania nim oraz szczegółowe wymogi na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139, Dz.U. L, 2023/2117, 13.10.2023.

Odesłania do rozporządzenia (UE) 2016/679 ⁽²⁾ w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/2117 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odesłania do jej właściwego ustawodawstwa krajowego.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/1403 z dnia 12 marca 2024 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 poprzez określenie warunków i procedur udzielania przez Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego akredytacji kwalifikowanym jednostkom, Dz.U. L, 2024/1403, 24.5.2024.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, Dz.U. L 311 z 25.11.2011, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 290/2012, Dz.U. L 100 z 5.4.2012, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 70/2014, Dz.U. L 23 z 28.1.2014, s. 25,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 245/2014, Dz.U. L 74 z 14.3.2014, s. 33,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/445, Dz.U. L 74 z 18.3.2015, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/539, Dz.U. L 91 z 7.4.2016, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1065, Dz.U. L 192 z 30.7.2018, s. 21,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1119, Dz.U. L 204 z 13.8.2018, s. 13,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1974, Dz.U. L 326 z 20.12.2018, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/27, Dz.U. L 8 z 10.1.2019, s. 1,

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/430, Dz.U. L 75 z 19.3.2019, s. 66,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1747, Dz.U. L 268 z 22.10.2019, s. 23,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/359, Dz.U. L 67 z 5.3.2020, s. 82,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/723, Dz.U. L 170 z 2.6.2020, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2193, Dz.U. L 434 z 23.12.2020, s. 13,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1310, Dz.U. L 284 z 9.8.2021, s. 15,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/2227, Dz.U. L 448 z 15.12.2021, s. 39,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/844, Dz.U. L 148 z 31.5.2022, s. 24,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1111, Dz.U. L, 2024/1111, 23.5.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/2076, Dz.U. L, 2024/2076, 25.7.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/2857, Dz.U. L, 2024/2857, 12.11.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/134, Dz.U. L, 2025/134, 29.1.2025.

Odesłania do rozporządzenia (UE) 2016/679 ⁽³⁾ w rozporządzeniach (UE) 2024/1111 i (UE) 2024/2076 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odesłania do jej właściwego ustawodawstwa krajowego.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/723 z dnia 4 marca 2020 r. określające szczegółowe zasady dotyczące akceptowania licencji pilotów wydanych przez państwo trzecie i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1178/2011, Dz.U. L 170 z 2.6.2020, s. 1.

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie harmonizacji wymagań technicznych i procedur administracyjnych w dziedzinie lotnictwa cywilnego, Dz.U. L 373 z 31.12.1991, s. 4 (art. 1–3, art. 4 ust. 2, art. 5–11 i art. 13), zmienione:

- rozporządzeniem (WE) nr 1899/2006, Dz.U. L 377 z 27.12.2006, s. 1,
- rozporządzeniem (WE) nr 1900/2006, Dz.U. L 377 z 27.12.2006, s. 176,
- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 8/2008, Dz.U. L 10 z 12.1.2008, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 859/2008, Dz.U. L 254 z 20.9.2008, s. 1.

Zgodnie z art. 139 rozporządzenia (UE) 2018/1139 rozporządzenie (EWG) nr 3922/91 traci moc z dniem rozpoczęcia stosowania szczegółowych przepisów przyjętych na podstawie art. 32 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1139 w odniesieniu do ograniczeń czasu lotu i służby oraz wymogów dotyczących odpoczynku w odniesieniu do taksówek powietrznych, operacji służb ratownictwa medycznego oraz operacji zarobkowego transportu lotniczego wykonywanych przez jednego pilota przy użyciu samolotów.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 35, zmienione:

- rozporządzeniem (UE) nr 376/2014, Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 18,
- rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1,
- rozporządzeniem (UE) 2024/1230, Dz.U. L, 2024/1230, 29.4.2024.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 104/2004 z dnia 22 stycznia 2004 r. ustanawiające zasady w sprawie organizacji i składu komisji odwoławczej Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego, Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 20.

Rozporządzenie (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty i informowania pasażerów korzystających z transportu lotniczego o tożsamości przewoźnika lotniczego wykonującego przewóz oraz uchylające art. 9 dyrektywy 2004/36/WE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 344 z 27.12.2005, s. 15, zmienione:

- rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2023/661, Dz.U. L 83 z 22.3.2023, s. 54.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/660 z dnia 2 grudnia 2022 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów lub podlegających ograniczeniom w wykonywaniu przewozów w Unii, o którym mowa w rozdziale II rozporządzenia (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 473/2006 ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące wspólnotowego wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty określonego w rozdziale II rozporządzenia (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. L 83 z 22.3.2023, s. 47.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 474/2006 z dnia 22 marca 2006 r. ustanawiające wspólnotowy wykaz przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty określonego w rozdziale II rozporządzenia (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. L 84 z 23.3.2006, s. 14, ostatnio zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/1144, Dz.U. L, 2025/1144, 4.6.2025.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1332/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r. ustanawiające wspólne wymogi korzystania z przestrzeni powietrznej i procedury operacyjne w celu zapobiegania kolizjom w powietrzu (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 336 z 20.12.2011, s. 20, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/583, Dz.U. L 101 z 16.4.2016, s. 7,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/343, Dz.U. L, 2025/343, 18.2.2025.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 646/2012 z dnia 16 lipca 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące grzywien i okresowych kar pieniężnych nakładanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 187 z 17.7.2012, s. 29.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących, Dz.U. L 224 z 21.8.2012, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 7/2013, Dz.U. L 4 z 9.1.2013, s. 36,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 69/2014, Dz.U. L 23 z 28.1.2014, s. 12,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1039, Dz.U. L 167 z 1.7.2015, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/5, Dz.U. L 3 z 6.1.2016, s. 3,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2019/897, Dz.U. L 144 z 3.6.2019, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/570, Dz.U. L 132 z 27.4.2020, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/699, Dz.U. L 145 z 28.4.2021, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/1088, Dz.U. L 236 z 5.7.2021, s. 3,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/201, Dz.U. L 33 z 15.2.2022, s. 7,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/203, Dz.U. L 33 z 15.2.2022, s. 46,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1253, Dz.U. L 191 z 20.7.2022, s. 45,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/1358, Dz.U. L 205 z 5.8.2022, s. 7,

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1361, Dz.U. L 205 z 5.8.2022, s. 127,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/1645, Dz.U. L 248 z 26.9.2022, s. 18,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2023/1028, Dz.U. L 139 z 26.5.2023, s. 10,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2024/1108, Dz.U. L, 2024/1108, 23.5.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1110, Dz.U. L, 2024/1110, 23.5.2024.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, Dz.U. L 296 z 25.10.2012, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 800/2013, Dz.U. L 227 z 24.8.2013, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 71/2014, Dz.U. L 23 z 28.1.2014, s. 27,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 83/2014, Dz.U. L 28 z 31.1.2014, s. 17,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 379/2014, Dz.U. L 123 z 24.4.2014, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/140, Dz.U. L 24 z 30.1.2015, s. 5,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1329, Dz.U. L 206 z 1.8.2015, s. 21,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/640, Dz.U. L 106 z 24.4.2015, s. 18,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/2338, Dz.U. L 330 z 16.12.2015, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/1199, Dz.U. L 198 z 23.7.2016, s. 13,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/363, Dz.U. L 55 z 2.3.2017, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/394, Dz.U. L 71 z 14.3.2018, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1042, Dz.U. L 188 z 25.7.2018, s. 3, zmienionym:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/745, Dz.U. L 176 z 5.6.2020, s. 11,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/1975, Dz.U. L 326 z 20.12.2018, s. 53,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1387, Dz.U. L 229 z 5.9.2019, s. 1, zmienionym:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1176, Dz.U. L 259 z 10.8.2020, s. 10,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1384, Dz.U. L 228 z 4.9.2019, s. 106,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2036, Dz.U. L 416 z 11.12.2020, s. 24; pkt 4–6 załącznika do rozporządzenia (UE) 2020/2036 stosuje się w Szwajcarii od dnia 31 grudnia 2020 r.,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1062, Dz.U. L 229 z 29.6.2021, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1296, Dz.U. L 282 z 5.8.2021, s. 5,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/2237, Dz.U. L 450 z 16.12.2021, s. 21,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/414, Dz.U. L 85 z 14.3.2022, s. 4,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/790, Dz.U. L 141 z 20.5.2022, s. 13,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/2203, Dz.U. L 293 z 14.11.2022, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/2502, Dz.U. L 325 z 20.12.2022, s. 56,

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/217, Dz.U. L 30 z 2.2.2023, s. 11,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/1020, Dz.U. L 137 z 25.5.2023, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/1754, Dz.U. L 224 z 12.9.2023, s. 16,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1111, Dz.U. L, 2024/1111, 23.5.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/2076, Dz.U. L, 2024/2076, 25.7.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/133, Dz.U. L, 2025/133, 29.1.2025.

Odesłania do rozporządzenia (UE) 2016/679 (*) w rozporządzeniach (UE) 2024/1111 i (UE) 2024/2076 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odesłania do jej właściwego ustawodawstwa krajowego.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 628/2013 z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie metod pracy stosowanych przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego przy prowadzeniu inspekcji standaryzacyjnych i monitorowaniu stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 736/2006 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 179 z 29.6.2013, s. 46.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 139/2014 z dnia 12 lutego 2014 r. ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 44 z 14.2.2014, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/161, Dz.U. L 27 z 1.2.2017, s. 99,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/401, Dz.U. L 72 z 15.3.2018, s. 17,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/469, Dz.U. L 104 z 3.4.2020, s. 1, zmienionym:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1177, Dz.U. L 259 z 10.8.2020, s. 12,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1234, Dz.U. L 282 z 31.8.2020, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/2148, Dz.U. L 428 z 18.12.2020, s. 10,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/208, Dz.U. L 35 z 17.2.2022, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/697, Dz.U. L 130 z 4.5.2022, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/1645, Dz.U. L 248 z 26.9.2022, s. 18,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/2074, Dz.U. L 280 z 28.10.2022, s. 4,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2023/369, Dz.U. L 51 z 20.2.2023, s. 23,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/894, Dz.U. L, 2024/894, 20.3.2024,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2024/405, Dz.U. L, 2024/405, 11.4.2024,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2024/1400, Dz.U. L, 2024/1400, 24.5.2024.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2153 z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie opłat i honorariów pobieranych przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 319/2014, Dz.U. L 327 z 17.12.2019, s. 36.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 oraz uchylenia dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzeń Komisji (WE) nr 1321/2007 i (WE) nr 1330/2007 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 18, zmienione:

— rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/2082 z dnia 26 listopada 2021 r. ustanawiające zasady wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 w odniesieniu do wspólnego europejskiego systemu klasyfikacji ryzyka, Dz.U. L 426 z 29.11.2021, s. 32.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 452/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące operacji lotniczych wykonywanych przez operatorów z państw trzecich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 133 z 6.5.2014, s. 12, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/1158, Dz.U. L 192 z 16.7.2016, s. 21,

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2023/659, Dz.U. L 83 z 22.3.2023, s. 38.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1321/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie ciągłej zdadności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 362 z 17.12.2014, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1088, Dz.U. L 176 z 7.7.2015, s. 4,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1536, Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 16,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/334, Dz.U. L 50 z 28.2.2017, s. 13,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/750, Dz.U. L 126 z 23.5.2018, s. 1,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1142, Dz.U. L 207 z 16.8.2018, s. 2,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1383, Dz.U. L 228 z 4.9.2019, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1384, Dz.U. L 228 z 4.9.2019, s. 106,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/270, Dz.U. L 56 z 27.2.2020, s. 20,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1159, Dz.U. L 257 z 6.8.2020, s. 14,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/685, Dz.U. L 143 z 27.4.2021, s. 6,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/700, Dz.U. L 145 z 28.4.2021, s. 20; art. 1 pkt 1 oraz pkt 5, 6 i 8 załącznika I do rozporządzenia (UE) 2021/700 stosuje się w Szwajcarii od dnia 18 maja 2021 r.,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1963, Dz.U. L 400 z 12.11.2021, s. 18,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/410, Dz.U. L 84 z 11.3.2022, s. 20,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1360, Dz.U. L 205 z 5.8.2022, s. 115,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/989, Dz.U. L 135 z 23.5.2023, s. 53,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/1152, Dz.U. L 152 z 13.6.2023, s. 5,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/111, Dz.U. L, 2025/111, 24.1.2025.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/340 z dnia 20 lutego 2015 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 63 z 6.3.2015, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/893, Dz.U. L 118 z 4.5.2023, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/2163, Dz.U. L, 2023/2163, 18.10.2023.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/640 z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie dodatkowych specyfikacji zdadności do lotu dla danego rodzaju operacji oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 965/2012, Dz.U. L 106 z 24.4.2015, s. 18, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/133, Dz.U. L 25 z 29.1.2019, s. 14,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1159, Dz.U. L 257 z 6.8.2020, s. 14,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/97, Dz.U. L 31 z 29.1.2021, s. 208; art. 1 rozporządzenia (UE) 2021/97 stosuje się w Szwajcarii od dnia 26 lutego 2021 r., z wyjątkiem pkt 1 załącznika I, który stosuje się w Szwajcarii od dnia 16 lutego 2021 r.,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1254, Dz.U. L 191 z 20.7.2022, s. 47,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/2954, Dz.U. L, 2024/2954, 2.12.2024.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1018 z dnia 29 czerwca 2015 r. ustanawiające wykaz klasyfikujący zdarzenia w lotnictwie cywilnym, które muszą być zgłaszane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 163 z 30.6.2015, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/3, Dz.U. L 1 z 5.1.2022, s. 3.

Decyzja Komisji (UE) 2016/2357 z dnia 19 grudnia 2016 r. w odniesieniu do braku rzeczywistej zgodności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi w odniesieniu do certyfikatów wydawanych przez Hellenic Aviation Training Academy (Grecką Akademię Szkoleń Lotniczych HATA) oraz licencji określonych w części 66 wydawanych na ich podstawie (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 8645), Dz.U. L 348 z 21.12.2016, s. 72.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2018/395 z dnia 13 marca 2018 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące eksploatacji balonów, a także licencjonowania załóg lotniczych balonów, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139, Dz.U. L 71 z 14.3.2018, s. 10, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/357, Dz.U. L 67 z 5.3.2020, s. 34,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1874, Dz.U. L 378 z 26.10.2021, s. 4.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1976 z dnia 14 grudnia 2018 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące eksploatacji szybowców, a także licencjonowania załóg lotniczych szybowców, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139, Dz.U. L 326 z 20.12.2018, s. 64, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/358, Dz.U. L 67 z 5.3.2020, s. 57,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1874, Dz.U. L 378 z 26.10.2021, s. 4.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/494 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie niektórych aspektów bezpieczeństwa lotniczego w odniesieniu do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 85 I z 27.3.2019, s. 11.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/945 z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie systemów bezzałogowych statków powietrznych oraz operatorów systemów bezzałogowych statków powietrznych z państw trzecich, Dz.U. L 152 z 11.6.2019, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1058 z dnia 27 kwietnia 2020 r., Dz.U. L 232 z 20.7.2020, s. 1,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/851 z dnia 22 marca 2022 r., Dz.U. L 150 z 1.6.2022, s. 21,
- rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2024/1108, Dz.U. L, 2024/1108, 23.5.2024.

W odniesieniu do produktów wymienionych w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/945 Szwajcaria stosuje akty, o których mowa w tym rozporządzeniu, w zakresie, w jakim są one zawarte w niniejszym załączniku, w tym w sposób określony poniżej, przy czym tiret drugie załącznika stosuje się również do tych aktów:

- rozporządzenia (WE) nr 765/2008 ⁽⁵⁾, o którym mowa w art. 3 pkt 9, art. 15, art. 19 ust. 2, art. 39 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2019/945,
- rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 ⁽⁶⁾, o którym mowa w art. 3 pkt 20 i art. 37 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/945,
- dyrektywy 2009/48/WE ⁽⁷⁾, o której mowa w art. 4 ust. 2 i art. 13 ust. 2 lit. c) oraz w części 1 pkt 10 załącznika do rozporządzenia (UE) 2019/945,
- dyrektywy 2006/42/WE ⁽⁸⁾, o której mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/945, w tym:
 - dyrektywy 73/23/EWG ⁽⁹⁾, o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. k) dyrektywy 2006/42/WE i w pkt 1.5.1 załącznika I do tej dyrektywy, mając na uwadze, że dyrektywa 73/23/EWG została uchylona, a odesłania do niej należy rozumieć jako odesłania do odpowiednich przepisów dyrektywy 2014/35/UE ⁽¹⁰⁾,

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30), zmienione rozporządzeniem (UE) 2019/1020 (Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12), ostatnio zmienione dyrektywą (UE) 2015/1535 (Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek (Dz.U. L 170 z 30.6.2009, s. 1), ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji (UE) 2021/903 (Dz.U. L 197 z 4.6.2021, s. 110).

⁽⁸⁾ Dyrektywa 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn, zmieniająca dyrektywę 95/16/WE (wersja przekształcona) (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 24), ostatnio zmieniona rozporządzeniem (UE) 2019/1243 (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Rady 73/23/EWG z dnia 19 lutego 1973 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do wyposażenia elektrycznego przewidzianego do stosowania w niektórych granicach napięcia (Dz.U. L 77 z 26.3.1973, s. 29), uchylona

— dyrektywą 2006/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. (Dz.U. L 374 z 27.12.2006, s. 10), uchyloną

— dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/35/UE z dnia 26 lutego 2014 r. (Dz.U. L 96 z 29.3.2014, s. 357).

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/35/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia (Dz.U. L 96 z 29.3.2014, s. 357).

- rozporządzenia (UE) 2019/1020 ⁽¹¹⁾, w tym odesłań do niego w art. 5 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/945 oraz w jego art. 35 i art. 36, mając na uwadze, że odesłania do uchylonych przepisów rozporządzenia (WE) nr 765/2008 należy rozumieć jako odesłania do odpowiednich przepisów rozporządzenia (UE) 2019/1020 ⁽¹²⁾, a także:
- rozporządzenia (UE) 2019/515 ⁽¹³⁾, o którym mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/1020, w odniesieniu do punktów kontaktowych ds. produktów,
- rozporządzenia (WE) nr 765/2008, o którym mowa w art. 11 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2019/1020,
- dyrektywy 2001/95/WE ⁽¹⁴⁾, o której mowa w art. 20 ust. 4 i art. 34 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2019/1020.

Odniesienia do „Unii” w art. 1 ust. 1 (ostatnia część zdania), art. 3 pkt 1, art. 3 pkt 2, art. 3 pkt 9, art. 3 pkt 12 (pierwsza część zdania), art. 3 pkt 21, art. 4 ust. 1 (ostatnia część zdania), art. 4 ust. 2 lit. a), art. 4 ust. 2 lit. b), art. 4 ust. 2 lit. d), art. 5 ust. 2, art. 6, art. 21 ust. 1 (ostatnia część zdania), art. 29 ust. 2, art. 31 ust. 2 lit. p) rozporządzenia (UE) 2019/1020 należy rozumieć jako mające zastosowanie w równym stopniu do Szwajcarii.

Odniesienia do prawa Unii w art. 14 ust. 2 i art. 17 rozporządzenia (UE) 2019/1020 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odniesienia do właściwego ustawodawstwa krajowego.

Odniesienia do „Unii” w art. 1 ust. 2, art. 2 ust. 3, art. 3 pkt 14, art. 3 pkt 15, art. 3 pkt 18, art. 3 pkt 19, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 2 lit. a), art. 8 ust. 1, art. 8 ust. 2, art. 9 ust. 1, art. 35 ust. 1, art. 36 ust. 3, art. 38 ust. 2, art. 41 ust. 3 oraz w pierwszym odesłaniu w tytule sekcji 5 rozporządzenia (UE) 2019/945 rozumie się jako mające zastosowanie w równym stopniu do Szwajcarii.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/947 z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych, Dz.U. L 152 z 11.6.2019, s. 45, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/639 z dnia 12 maja 2020 r., Dz.U. L 150 z 13.5.2020, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/746 z dnia 4 czerwca 2020 r., Dz.U. L 176 z 5.6.2020, s. 13,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1166 z dnia 15 lipca 2021 r., Dz.U. L 253 z 16.7.2021, s. 49,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/425 z dnia 14 marca 2022 r., Dz.U. L 87 z 15.3.2022, s. 20,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/525 z dnia 1 kwietnia 2022 r., Dz.U. L 105 z 4.4.2022, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1110, Dz.U. L, 2024/1110, 23.5.2024.

W odniesieniu do systemów bezzałogowych statków powietrznych Szwajcaria stosuje akty, o których mowa w tym rozporządzeniu, w zakresie, w jakim są one zawarte w niniejszym załączniku, w tym w sposób określony poniżej, przy czym tiret drugie załącznika stosuje się również do tego aktu:

- dyrektywy 2009/48/WE ⁽¹⁵⁾, o której mowa w art. 9 ust. 2 lit. a) i art. 14 ust. 5 lit. a) ppkt (ii) rozporządzenia (UE) 2019/947.

Odesłanie do rozporządzenia (UE) 2016/679 ⁽¹⁶⁾ w części B sekcja UAS.SPEC.050 pkt 1 lit. a) ppkt (iv) załącznika do rozporządzenia (UE) 2019/947 rozumie się, w odniesieniu do Szwajcarii, jako odesłanie do jej odpowiednich przepisów krajowych.

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1).

⁽¹²⁾ Zob. art. 39 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniającego dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011.

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/515 z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 764/2008 (Dz.U. L 91 z 29.3.2019, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz.U. L 11 z 15.1.2002, s. 4), ostatnio zmieniona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14).

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek (Dz.U. L 170 z 30.6.2009, s. 1), ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji (UE) 2021/903 (Dz.U. L 197 z 4.6.2021, s. 110).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/1107 z dnia 13 marca 2024 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 poprzez ustanowienie szczegółowych przepisów dotyczących ciągłej zdatości do lotu certyfikowanych systemów bezzałogowych statków powietrznych i ich podzespołów, a także w sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w te zadania, Dz.U. L, 2024/1107, 23.5.2024.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/1109 z dnia 10 kwietnia 2024 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 w odniesieniu do wymogów i procedur administracyjnych mających zastosowanie do właściwych organów, dotyczących certyfikacji, nadzoru i egzekwowania przepisów w zakresie ciągłej zdatości do lotu certyfikowanych systemów bezzałogowych statków powietrznych, oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/203, Dz.U. L, 2024/1109, 23.5.2024.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2024/2103 z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie normy zharmonizowanej dotyczącej jednoznacznej zdalnej identyfikacji bezzałogowych statków powietrznych opracowanej na potrzeby rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/945, Dz.U. L, 2024/2103, 1.8.2024.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/1128 z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie praw dostępu do zaleceń i odpowiedzi przechowywanych w centralnym archiwum europejskim oraz uchylenia decyzji nr 2012/780/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 177 z 2.7.2019, s. 112.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/2034 z dnia 6 października 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 w odniesieniu do wspólnego europejskiego systemu klasyfikacji ryzyka (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 416 z 11.12.2020, s. 1.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/664 z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących U-space, Dz.U. L 139 z 23.4.2021, s. 161, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1.

4. Ochrona lotnictwa

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2320/2002 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 72, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 18/2010, Dz.U. L 7 z 12.1.2010, s. 3,

— rozporządzeniem (UE) 2024/1689, Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 272/2009 z dnia 2 kwietnia 2009 r. uzupełniające wspólne podstawowe normy ochrony lotnictwa cywilnego określone w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 300/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. L 91 z 3.4.2009, s. 7, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 297/2010, Dz.U. L 90 z 10.4.2010, s. 1,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 720/2011, Dz.U. L 193 z 23.7.2011, s. 19,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1141/2011, Dz.U. L 293 z 11.11.2011, s. 22,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 245/2013, Dz.U. L 77 z 20.3.2013, s. 5.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1254/2009 z dnia 18 grudnia 2009 r. ustanawiające kryteria pozwalające państwom członkowskim na odstępstwo od wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego i przyjęcie alternatywnych środków w zakresie ochrony (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 338 z 19.12.2009, s. 17, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2096, Dz.U. L 326 z 1.12.2016, s. 7.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 72/2010 z dnia 26 stycznia 2010 r. ustanawiające procedury przeprowadzania inspekcji Komisji w zakresie ochrony lotnictwa (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/472, Dz.U. L 85 z 1.4.2016, s. 28.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 299 z 14.11.2015, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/2426, Dz.U. L 334 z 22.12.2015, s. 5,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/815, Dz.U. L 122 z 13.5.2017, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/55, Dz.U. L 10 z 13.1.2018, s. 5,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/103, Dz.U. L 21 z 24.1.2019, s. 13, zmienionym:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/910, Dz.U. L 208 z 1.7.2020, s. 43,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/413, Dz.U. L 73 z 15.3.2019, s. 98,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1583, Dz.U. L 246 z 26.9.2019, s. 15, zmienionym:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/910, Dz.U. L 208 z 1.7.2020, s. 43,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/111, Dz.U. L 21 z 27.1.2020, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/910, Dz.U. L 208 z 1.7.2020, s. 43,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/255, Dz.U. L 58 z 19.2.2021, s. 23; pkt 15, 18–19 i 32 załącznika do rozporządzenia (UE) 2021/255 stosuje się w Szwajcarii od dnia 11 marca 2021 r.,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/421, Dz.U. L 87 z 15.3.2022, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/463, Dz.U. L 94 z 23.3.2022, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1174, Dz.U. L 183 z 8.7.2022, s. 35, z wyjątkiem nowego pkt 11.1.1 lit. b) w załączniku do rozporządzenia (UE) 2015/1998, jak przewidziano w pkt 35 załącznika do rozporządzenia (UE) 2022/1174,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/566, Dz.U. L 74 z 13.3.2023, s. 47,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1255, Dz.U. L, 2024/1255, 6.5.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/2108, Dz.U. L, 2024/2108, 31.7.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/920, Dz.U. L, 2025/920, 20.5.2025.

Decyzja wykonawcza Komisji C(2015) 8005 z dnia 16 listopada 2015 r. ustanawiająca szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego, zawierające informacje, o których mowa w art. 18 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 300/2008 (nieopublikowana w Dz.U.), zmieniona:

- decyzją wykonawczą Komisji C(2017) 3030,
- decyzją wykonawczą Komisji C(2018) 4857,
- decyzją wykonawczą Komisji C(2019) 132, zmienioną:
 - decyzją wykonawczą Komisji C(2020) 4241,

- decyzją wykonawczą Komisji C(2021) 996,
- decyzją wykonawczą Komisji C(2022) 4638,
- decyzją wykonawczą Komisji C(2023) 1569,
- decyzją wykonawczą Komisji C(2024) 2826,
- decyzją wykonawczą Komisji C(2025) 3014.

Decyzja Komisji (UE) 2021/2147 z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie zatwierdzenia sprzętu opatrzonego znakiem „pieczęć UE” służącego do ochrony lotnictwa cywilnego, Dz.U. L 433 z 6.12.2021, s. 25.

5. Zarządzanie ruchem lotniczym

Rozporządzenie (WE) nr 549/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. ustanawiające ramy tworzenia Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (rozporządzenie ramowe) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 6, 8, 10, 11 i 12.

W art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 2 słowa „na szczeblu wspólnotowym” zastępuje się słowami „na szczeblu wspólnotowym wraz ze Szwajcarią”.

Niezależnie od dostosowania horyzontalnego, przewidzianego w tiret drugim załącznika do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego, odniesień do „państw członkowskich” w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 549/2004 lub w przepisach decyzji 1999/468/WE, o której mowa w tym artykule, nie należy rozumieć jako mających zastosowanie do Szwajcarii.

Rozporządzenie (WE) nr 550/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie zapewniania służb nawigacji lotniczej w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (rozporządzenie w sprawie zapewniania służb) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 10, zmienione:

- rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 9a, 9b, 15, 15a, 16 i 17.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia należy czytać z następującymi dostosowaniami:

- a) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:
 - w ust. 2 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;
- b) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:
 - w ust. 1 i 6 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;
- c) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:
 - w ust. 1 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;
- d) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:
 - w ust. 1 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;
- e) art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komisja kieruje swoją decyzję do państw członkowskich oraz informuje o niej instytucję zapewniającą służby w zakresie, w jakim jej to prawnie dotyczy.”.

Rozporządzenie (WE) nr 551/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie organizacji i użytkowania przestrzeni powietrznej w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (Rozporządzenie w sprawie przestrzeni powietrznej) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 20, zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 3a, 6 i 10.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2150/2005 z dnia 23 grudnia 2005 r. ustanawiające wspólne zasady elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 342 z 24.12.2005, s. 20.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 219/2007 z dnia 27 lutego 2007 r. w sprawie utworzenia wspólnego przedsięwzięcia w celu opracowania europejskiego systemu zarządzania ruchem lotniczym nowej generacji (SESAR), Dz.U. L 64 z 2.3.2007, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Rady (WE) nr 1361/2008, Dz.U. L 352 z 31.12.2008, s. 12,

— rozporządzeniem Rady (UE) nr 721/2014, Dz.U. L 192 z 1.7.2014, s. 1.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/373 z dnia 1 marca 2017 r. ustanawiające wspólne wymogi dotyczące instytucji zapewniających zarządzanie ruchem lotniczym/służby żeglugi powietrznej i inne funkcje sieciowe zarządzania ruchem lotniczym oraz nadzoru nad nimi, uchylające rozporządzenie (WE) nr 482/2008, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1034/2011, (UE) nr 1035/2011 i (UE) 2016/1377 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 677/2011 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 62 z 8.3.2017, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/469, Dz.U. L 104 z 3.4.2020, s. 1, zmienionym:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1177, Dz.U. L 259 z 10.8.2020, s. 12,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/665, Dz.U. L 139 z 23.4.2021, s. 184,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1338, Dz.U. L 289 z 12.8.2021, s. 12,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/938, Dz.U. L 209 z 10.8.2022, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/2345, Dz.U. L 311 z 2.12.2022, s. 58,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/203, Dz.U. L 31 z 2.2.2023, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/1771, Dz.U. L 228 z 15.9.2023, s. 49,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/403, Dz.U. L, 2024/403, 11.4.2024,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1111, Dz.U. L, 2024/1111, 23.5.2024,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/343, Dz.U. L, 2025/343, 18.2.2025.

Odesłanie do rozporządzenia (UE) 2016/679⁽¹⁷⁾ w rozporządzeniu (UE) 2024/1111 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odesłania do jej właściwego ustawodawstwa krajowego.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/1768 z dnia 14 lipca 2023 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące certyfikacji i deklarowania systemów zarządzania ruchem lotniczym/służb żeglugi powietrznej oraz składników zarządzania ruchem lotniczym/służb żeglugi powietrznej, Dz.U. L 228 z 15.9.2023, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2024/1473, Dz.U. L, 2024/1473, 24.5.2024.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/1769 z dnia 12 września 2023 r. ustanawiające wymogi techniczne i procedury administracyjne dotyczące zatwierdzania organizacji zajmujące się projektowaniem lub produkcją systemów i części składowych wykorzystywanych do zarządzania ruchem lotniczym/służb żeglugi powietrznej oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2023/203, Dz.U. L 228 z 15.9.2023, s. 19.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/1770 z dnia 12 września 2023 r. ustanawiające przepisy dotyczące wyposażenia statków powietrznych wymaganego do użytkowania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej oraz zasady eksploatacji dotyczące użytkowania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej, a także uchylające rozporządzenie (WE) nr 29/2009 i rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1206/2011, (UE) nr 1207/2011 i (UE) nr 1079/2012, Dz.U. L 228 z 15.9.2023, s. 39.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 255/2010 z dnia 25 marca 2010 r. ustanawiające wspólne zasady zarządzania przepływem ruchu lotniczego (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 80 z 26.3.2010, s. 10, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 923/2012, Dz.U. L 281 z 13.10.2012, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1006, Dz.U. L 165 z 23.6.2016, s. 8,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/2159, Dz.U. L 304 z 21.11.2017, s. 45.

Decyzja Komisji nr C(2010) 5134 z dnia 29 lipca 2010 r. ustanawiająca organ oceny skuteczności działania dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (nieopublikowana w Dz.U.).

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 176/2011 z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie informacji wymaganych przed ustanowieniem i zmianą funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej, Dz.U. L 51 z 25.2.2011, s. 2.

Decyzja Komisji nr C(2011) 4130 z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie wyznaczenia menedżera sieci ds. funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG) (nieopublikowana w Dz.U.).

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 z dnia 26 września 2012 r. ustanawiające wspólne zasady w odniesieniu do przepisów lotniczych i operacyjnych dotyczących służb i procedur żeglugi powietrznej oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 1035/2011 oraz rozporządzenia (WE) nr 1265/2007, (WE) nr 1794/2006, (WE) nr 730/2006, (WE) nr 1033/2006 i (UE) nr 255/2010 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 281 z 13.10.2012, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/340, Dz.U. L 63 z 6.3.2015, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1185, Dz.U. L 196 z 21.7.2016, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/835, Dz.U. L 124 z 17.5.2017, s. 35,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/469, Dz.U. L 104 z 3.4.2020, s. 1, zmienionym:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1177, Dz.U. L 259 z 10.8.2020, s. 12,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/886, Dz.U. L 205 z 29.6.2020, s. 14,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/666, Dz.U. L 139 z 23.4.2021, s. 187,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2023/1772, Dz.U. L 228 z 15.9.2023, s. 79,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/379, Dz.U. L, 2024/379, 26.1.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/404, Dz.U. L, 2024/404, 11.4.2024,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/1111, Dz.U. L, 2024/1111, 23.5.2024.

Odesłanie do rozporządzenia (UE) 2016/679 ⁽¹⁸⁾ w rozporządzeniu (UE) 2024/1111 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się jako odesłania do jej właściwego ustawodawstwa krajowego.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 409/2013 z dnia 3 maja 2013 r. w sprawie definicji wspólnych projektów, ustanowienia systemu zarządzania i określenia zachęt wspierających wdrożenie centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym w Europie (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 123 z 4.5.2013, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/116, Dz.U. L 36 z 2.2.2021, s. 10.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/116 z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia pierwszego wspólnego projektu wspierającego wdrożenie centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym w Europie określonego w rozporządzeniu (WE) nr 550/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 409/2013 oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 716/2014 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 36 z 2.2.2021, s. 10.

Do celów niniejszej Umowy załącznik do tego rozporządzenia odczytuje się z następującymi dostosowaniami:

- a) w pkt 1.2.1 po lit. r) dodaje się literę w brzmieniu: „s) Zürich Kloten”;
- b) w pkt 2.2.1 po lit. r) dodaje się literę w brzmieniu: „s) Zürich Kloten”;
- c) w pkt 2.2.2 po lit. r) dodaje się literę w brzmieniu: „s) Zürich Kloten”;
- d) w pkt 2.2.3 po lit. bb) dodaje się litery w brzmieniu: „cc) Genewa; dd) Zürich Kloten”.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2024/1663 z dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie wstępnej wymiany informacji o trajektoriach w ramach pierwszego wspólnego projektu ustanowionego rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2021/116, Dz.U. L, 2024/1663, 14.6.2024.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1048 z dnia 18 lipca 2018 r. ustanawiające wymogi dotyczące korzystania z przestrzeni powietrznej i procedury operacyjne dotyczące nawigacji w oparciu o charakterystyki systemów, Dz.U. L 189 z 26.7.2018, s. 3.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/123 z dnia 24 stycznia 2019 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) oraz uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 677/2011 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 28 z 31.1.2019, s. 1.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/317 z dnia 11 lutego 2019 r. ustanawiające system skuteczności działania i opłat w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej oraz uchylające rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 390/2013 i (UE) nr 391/2013 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 56 z 25.2.2019, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/1880, Dz.U. L 380 z 27.10.2021, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2024/3128, Dz.U. L, 2024/3128, 17.12.2024.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/709 z dnia 6 maja 2019 r. w sprawie wyznaczenia menedżera sieci ds. funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (notyfikowana jako dokument nr C(2019) 3228), Dz.U. L 120 z 8.5.2019, s. 27.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/891 z dnia 2 czerwca 2021 r. ustanawiająca skorygowane ogólnounijne docelowe parametry skuteczności działania sieci zarządzania ruchem lotniczym na trzeci okres odniesienia (2020–2024) oraz uchylająca decyzję wykonawczą (UE) 2019/903 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 195 z 3.6.2021, s. 3.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2024/1688 z dnia 12 czerwca 2024 r. ustanawiająca ogólnounijne docelowe parametry skuteczności działania sieci zarządzania ruchem lotniczym na czwarty okres odniesienia od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2029 r., Dz.U. L, 2024/1688, 17.6.2024.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2023/2718 z dnia 6 grudnia 2023 r. zatwierdzająca plan strategiczny sieci dotyczący funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej na lata 2025–2029 oraz uchylająca decyzję wykonawczą (UE) 2019/2167, Dz.U. L, 2023/2718, 8.12.2023.

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/2168 z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie wyznaczenia przewodniczącego i członków oraz ich zastępców w Radzie ds. Zarządzania Siecią oraz członków i ich zastępców w Europejskiej Komórcie Koordynacji Kryzysowej ds. Lotnictwa dla funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym w trzecim okresie odniesienia 2020–2024, Dz.U. L 328 z 18.12.2019, s. 90.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1627 z dnia 3 listopada 2020 r. w sprawie nadzwyczajnych środków w trzecim okresie odniesienia (2020–2024) systemu skuteczności działania i opłat w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej w związku z pandemią COVID-19, Dz.U. L 366 z 4.11.2020, s. 7.

6. Środowisko naturalne i poziom hałasu

Dyrektywa 2002/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie ustanowienia zasad i procedur w odniesieniu do wprowadzenia ograniczeń odnoszących się do poziomu hałasu w portach lotniczych Wspólnoty (art. 1–12 i 14–18) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 85 z 28.3.2002, s. 40.

(Stosuje się zmiany w załączniku I wynikające z załącznika II, rozdział 8 (Polityka transportowa), sekcja G (Transport powietrzny) pkt 2 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej).

Dyrektywa 2006/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie określenia zasad wykonywania operacji przez samoloty objęte częścią II rozdział 3 tom I załącznika 16 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, wydanie drugie (1988 r.) (tekst ujednolicony) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 374 z 27.12.2006, s. 1.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2405 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego (ReFuelEU Aviation), Dz.U. L, 2023/2405, 31.10.2023.

W przypadku Szwajcarii rozporządzenie (UE) 2023/2405 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Niezależnie od tego, że dyrektywa (UE) 2018/2001 ⁽¹⁹⁾ nie wchodzi w zakres niniejszej Umowy, Szwajcaria stosuje przepisy dyrektywy (UE) 2018/2001, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2023/2405, z wyjątkiem art. 31a, który w odniesieniu do Szwajcarii należy rozumieć jako odnoszący się do jej ustawodawstwa krajowego.

Odniesienia do dyrektywy 2003/87/WE w rozporządzeniu (UE) 2023/2405 należy rozumieć, w odniesieniu do Szwajcarii, jako odniesienia do Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ⁽²⁰⁾.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/3170 z dnia 18 grudnia 2024 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące dobrowolnego systemu oznakowania ekologicznego na potrzeby szacowania efektywności środowiskowej lotów, ustanowionego na podstawie art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2405 (oznakowanie emisji lotniczych), Dz.U. L, 2024/3170, 31.12.2024.

W przypadku Szwajcarii rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/3170 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Niezależnie od tego, że dyrektywa (UE) 2018/2001 ⁽²¹⁾ nie wchodzi w zakres niniejszej Umowy, Szwajcaria stosuje przepisy dyrektywy (UE) 2018/2001, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/3170.

Odniesienie do dyrektywy 2003/87/WE w rozporządzeniu (UE) 2024/3170 należy rozumieć, w odniesieniu do Szwajcarii, jako odniesienia do Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych ⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz.U. L 28 z 21.12.2018, s. 82), zmieniona dyrektywą (UE) 2023/2413 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023), oraz dyrektywą delegowaną Komisji (UE) 2024/1405 (Dz.U. L, 2024/1405, 17.5.2024).

⁽²⁰⁾ Umowa z dnia 23 listopada 2017 r. między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz.U. L 28 z 21.12.2018, s. 82), zmieniona dyrektywą (UE) 2023/2413 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023), oraz dyrektywą delegowaną Komisji (UE) 2024/1405 (Dz.U. L, 2024/1405, 17.5.2024).

⁽²²⁾ Umowa z dnia 23 listopada 2017 r. między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie powiązania ich systemów handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

7. Ochrona konsumentów

Dyrektywa Rady 90/314/EWG z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek, Dz.U. L 158 z 23.6.1990, s. 59 (art. 1–10).

Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29 (art. 1–11), zmieniona:

— dyrektywą 2011/83/UE, Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2027/97 z dnia 9 października 1997 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego z tytułu przewozu pasażerów i ich bagażu drogą powietrzną, Dz.U. L 285 z 17.10.1997, s. 1 (art. 1–8), zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 889/2002, Dz.U. L 140 z 30.5.2002, s. 2.

Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 46 z 17.2.2004, s. 1.

(art. 1–18)

Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1.

8. Przepisy różne

Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51.

(art. 14 ust. 1 lit. b) i art. 14 ust. 2)

9. Załączniki:

A: Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej

B: Postanowienia w sprawie sprawowanej przez Unię Europejską kontroli finansowej dotyczącej szwajcarskich uczestników działań EASA

ZAŁĄCZNIK A

PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRZYWILEJÓW I IMMUNITETÓW UNII EUROPEJSKIEJ WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE, że zgodnie z art. 343 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 191 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej („EWEA”), Unia Europejska i EWEA korzystają na terytoriach państw członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania ich zadań,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

ROZDZIAŁ I

MIENIE, FUNDUSZE, AKTYWA I OPERACJE UNII EUROPEJSKIEJ*Artykuł 1*

Lokale i budynki Unii są nietykalne. Nie podlegają rewizjom, rekwizycjom, konfiskacie ani wywłaszczeniu. Mienie i aktywa Unii nie podlegają żadnym środkom przymusu administracyjnego lub sądowego bez upoważnienia Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 2

Archiwa Unii są nietykalne.

Artykuł 3

Unia, jej aktywa, przychody i inne mienie są zwolnione z wszelkich podatków bezpośrednich.

Rządy państw członkowskich, wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, stosują odpowiednie środki w celu umorzenia lub zwrotu kwoty podatków pośrednich lub podatków z tytułu sprzedaży wliczonych w cenę mienia ruchomego i nieruchomego, w przypadku gdy Unia dokonuje, do celów użytku służbowego, poważnych zakupów, których cena zawiera tego typu podatki. Jednakże stosowanie tych postanowień nie może spowodować zakłócenia konkurencji w obrębie Unii.

Nie udziela się zwolnień w stosunku do podatków i opłat, których wysokość stanowi jedynie wynagrodzenie za korzystanie z usług użyteczności publicznej.

Artykuł 4

Unia jest zwolniona z wszelkich cel, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w stosunku do produktów przeznaczonych do jej użytku służbowego: produkty przywiezione w ten sposób mogą zostać sprzedane, odpłatnie lub nieodpłatnie, na terytorium kraju, do którego zostały przywiezione, wyłącznie na warunkach określonych przez rząd tego kraju.

Unia jest także zwolniona z wszelkich cel, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w odniesieniu do swoich publikacji.

ROZDZIAŁ II

KOMUNIKACJA I LAISSEZ-PASSER

Artykuł 5

W celu komunikacji służbowej i przekazywania wszelkich dokumentów instytucje Unii korzystają na terytorium każdego państwa członkowskiego z przywilejów przyznawanych przez dane państwo placówkom dyplomatycznym.

Korespondencja służbowa i inne środki komunikacji służbowej instytucji Unii nie podlegają cenzurze.

Artykuł 6

Laissez-passer w postaci, która zostanie określona przez Radę stanowiącą zwykłą większością, a które władze państwa członkowskiego uznają za ważny dokument podróży, mogą być wystawiane członkom i pracownikom instytucji Unii przez szefów tych instytucji. Te *laissez-passer* wydawane są urzędnikom i innym pracownikom na warunkach określonych w regulaminie pracowniczym urzędników i warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii.

Komisja może zawierać umowy umożliwiające uznawanie *laissez-passer* jako ważnych dokumentów podróży na terytorium państw trzecich.

ROZDZIAŁ III

CZŁONKOWIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Artykuł 7

Swoboda przepływu członków Parlamentu Europejskiego podróżujących do lub z miejsca obrad Parlamentu Europejskiego nie podlega żadnym ograniczeniom administracyjnym ani innym.

Członkom Parlamentu Europejskiego, w zakresie kontroli celnej i walutowej, przyznaje się:

- a) ze strony własnego rządu – takie same udogodnienia jak przyznawane wyższym urzędnikom wyjeżdżającym za granicę na czasowe pobyty służbowe;
- b) ze strony rządów innych państw członkowskich – takie same udogodnienia jak przyznawane przedstawicielom obcych rządów w związku z czasowym pobytem służbowym.

Artykuł 8

Wobec członków Parlamentu Europejskiego nie można prowadzić dochodzenia, postępowania sądowego, ani też ich zatrzymywać z powodu ich opinii lub stanowiska zajętego przez nich w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych.

Artykuł 9

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego jego członkowie korzystają:

- a) na terytorium swojego państwa – z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa;
- b) na terytorium innego państwa członkowskiego – z immunitetu chroniącego przed zatrzymaniem oraz immunitetu jurysdykcyjnego.

Immunitet chroni także członków podczas ich podróży do i z miejsca, gdzie odbywa się posiedzenie Parlamentu Europejskiego.

Nie można powoływać się na immunitet w przypadku, gdy członek został schwytany na gorącym uczynku, i nie może on stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Parlament Europejski prawa uchylenia immunitetu w odniesieniu do któregośkolwiek ze swoich członków.

ROZDZIAŁ IV

PRZEDSTAWICIELE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH BIORĄCY UDZIAŁ W PRACACH INSTYTUCJI UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł 10

Przedstawiciele państw członkowskich biorący udział w pracach instytucji Unii, ich doradcy i eksperci techniczni, korzystają w czasie wykonywania swoich funkcji i w czasie podróży do i z miejsca obrad, ze zwyczajowych przywilejów, immunitetów i udogodnień.

Niniejszy artykuł stosuje się również do członków organów doradczych Unii.

ROZDZIAŁ V

URZĘDNIICY I INNI PRACOWNICY UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł 11

Na terytorium każdego państwa członkowskiego i bez względu na ich przynależność państwową, urzędnicy i inni pracownicy Unii:

- a) z zastrzeżeniem postanowień Traktatów dotyczących z jednej strony reguł odpowiedzialności urzędników i innych pracowników w stosunku do Unii oraz, z drugiej strony, właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sporach między Unią a jej urzędnikami i innymi pracownikami, korzystają z immunitetu jurysdykcyjnego co do dokonanych przez nich czynności służbowych, a obejmującego również słowa wypowiedziane lub napisane. Korzystają oni z tego immunitetu również po zakończeniu pełnienia funkcji;
- b) wraz ze współmałżonkami oraz członkami rodziny pozostającymi na ich utrzymaniu, nie podlegają ograniczeniom imigracyjnym i nie są objęci formalnościami dotyczącymi rejestracji cudzoziemców;
- c) w zakresie przepisów walutowych, korzystają z takich samych udogodnień, jakie są zwyczajowo przyznawane pracownikom organizacji międzynarodowych;
- d) korzystają z prawa przywozu bez opłat swoich mebli i przedmiotów osobistego użytku przy podejmowaniu po raz pierwszy pracy w danym państwie, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat swoich mebli i przedmiotów osobistego użytku po ustaniu funkcji w tym kraju, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd państwa, w którym prawo to jest wykonywane, za niezbędny;
- e) korzystają z prawa przywozu bez opłat samochodu do użytku osobistego, nabytego w kraju ostatniego miejsca zamieszkania lub w kraju, którego są obywatelami, na zasadach rządzących rodzimym rynkiem tego kraju, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat tego samochodu, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd danego państwa za niezbędny.

Artykuł 12

Urzędnicy i inni pracownicy Unii objęci są podatkiem na rzecz Unii od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych im przez Unię, na warunkach i zgodnie z procedurą określonymi przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami.

Są oni zwolnieni z krajowych podatków od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych przez Unię.

Artykuł 13

Przy stosowaniu podatku dochodowego, podatku majątkowego oraz podatku od spadku, a także stosując konwencje o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarte między państwami członkowskimi Unii, uznaje się, że urzędnicy i inni pracownicy Unii, którzy osiedlają się na terytorium państwa członkowskiego innego niż kraj ich miejsca zamieszkania dla celów podatkowych, w momencie dołączenia do służb Unii, i wyłącznie z tytułu wykonywania swoich obowiązków na rzecz Unii zarówno w kraju ich faktycznego zamieszkania i kraju zamieszkania dla celów podatkowych, zachowują miejsce zamieszkania w tym ostatnim, pod warunkiem że kraj ten należy do Unii. Postanowienie to stosuje się także do współmałżonka, w zakresie w jakim nie wykonuje on działalności zawodowej, oraz do dzieci pozostających na utrzymaniu i pod opieką osób, o których jest mowa w niniejszym artykule.

Mienie ruchome należące do osób, o których mowa w pierwszym akapicie, znajdujące się na terytorium, w którym osoby te przebywają, jest zwolnione z podatku od spadku w tym państwie; w celu ustalenia takiego podatku taki majątek uznaje się za znajdujący się w kraju zamieszkania dla celów podatkowych, z zastrzeżeniem praw państw trzecich oraz ewentualnego stosowania postanowień międzynarodowych konwencji dotyczących podwójnego opodatkowania.

Miejsce zamieszkania uzyskane wyłącznie w związku z pełnieniem funkcji w innych organizacjach międzynarodowych nie jest brane pod uwagę przy stosowaniu postanowień niniejszego artykułu.

Artykuł 14

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami, określają system świadczeń socjalnych obejmujący urzędników i innych pracowników Unii.

Artykuł 15

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określają kategorie urzędników i innych pracowników Unii, do których stosują się postanowienia art. 11, art. 12 akapit drugi i art. 13, częściowo lub w całości.

Nazwiska, stopnie służbowe i adresy urzędników i innych pracowników w poszczególnych kategoriach przekazywane są okresowo rządów państw członkowskich.

ROZDZIAŁ VI

PRZYWILEJE I IMMUNITETY PLACÓWEK DYPLOMATYCZNYCH PAŃSTW TRZECICH AKREDYTOWANYCH PRZY UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł 16

Państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się siedziba Unii, udziela zwyczajowych immunitetów dyplomatycznych i przywilejów placówkom dyplomatycznym państw trzecich akredytowanych przy Unii.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 17

Przywileje, immunitety i inne udogodnienia przyznaje się urzędnikom i innym pracownikom Unii wyłącznie w interesie Unii.

Każda instytucja Unii powinna uchylić immunitet udzielony urzędnikowi lub innemu pracownikowi, kiedy uzna, że uchylenie takiego immunitetu nie jest sprzeczne z interesami Unii.

Artykuł 18

W celu stosowania niniejszego Protokołu instytucje Unii współpracują z właściwymi władzami danych państw członkowskich.

Artykuł 19

Art. 11–14 i art. 17 mają zastosowanie do członków Komisji.

Artykuł 20

Art. 11–14 i art. 17 stosuje się wobec sędziów, rzeczników generalnych, sekretarzy i sprawozdawców pomocniczych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla postanowień art. 3 Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczących immunitetu jurysdykcyjnego sędziów i rzeczników generalnych.

Artykuł 21

Niniejszy Protokół stosuje się także do Europejskiego Banku Inwestycyjnego, członków jego organów, jego pracowników i do przedstawicieli państw członkowskich biorących udział w jego działalności, bez uszczerbku dla postanowień Protokołu w sprawie statutu tego banku.

Europejski Bank Inwestycyjny jest dodatkowo zwolniony z jakiegokolwiek opodatkowania i obciążeń o podobnym charakterze związanych z podwyższeniem jego kapitału, jak również z różnych formalności, które mogą być z tym związane w państwie, w którym Bank ma swoją siedzibę. Podobnie też, jego rozwiązanie lub likwidacja nie stanowią podstaw do nałożenia opodatkowania. Ponadto działalność Banku i jego organów, prowadzona zgodnie z jego statutem, nie podlega żadnemu podatkowi obrotowemu.

Artykuł 22

Niniejszy Protokół stosuje się także do Europejskiego Banku Centralnego, do członków jego organów i do jego personelu, bez uszczerbku dla postanowień Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Europejski Bank Centralny jest dodatkowo zwolniony z jakiegokolwiek opodatkowania i obciążeń o podobnym charakterze związanych z podwyższeniem jego kapitału, jak również z różnych formalności, które mogą być z tym związane w państwie, w którym Bank ma swoją siedzibę. Działalność Banku i jego organów, podejmowana zgodnie ze Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, nie podlega żadnemu podatkowi obrotowemu.

Dodatek

SZCZEGÓŁOWE ZASADY STOSOWANIA W SZWAJCARII PROTOKOŁU W SPRAWIE PRZYWILEJÓW I IMMUNITETÓW UNII EUROPEJSKIEJ**1. Rozszerzenie stosowania na Szwajcarię**

Wszelkie odniesienia do państw członkowskich poczynione w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej (zwanym dalej „Protokołem”) należy rozumieć jako obejmujące również Szwajcarię, chyba że poniższe postanowienia stanowią inaczej.

2. Zwolnienie Agencji z podatków pośrednich (w tym z VAT-u)

Towary i usługi eksportowane ze Szwajcarii nie podlegają szwajcarskiemu podatkowi od wartości dodanej (VAT). W odniesieniu do towarów i usług dostarczanych Agencji w Szwajcarii do jej użytku służbowego zwolnienie z VAT-u jest realizowane zgodnie z art. 3 akapit drugi Protokołu poprzez zwrot jego kwoty. Zwolnienie z VAT-u dotyczy przypadków, gdy rzeczywista cena towarów i usług podana na fakturze lub innym równoważnym dokumencie wynosi co najmniej 100 franków szwajcarskich (wraz z podatkiem).

Zwrot VAT-u następuje po przedstawieniu odpowiednich szwajcarskich formularzy w Federalnej Administracji Podatkowej, w Dziale Głównym ds. Podatku VAT. Wnioski o zwrot są zasadniczo rozpatrywane w terminie trzech miesięcy od daty ich złożenia wraz z odpowiednimi dowodami zakupu.

3. Warunki stosowania zasad dotyczących personelu Agencji

W odniesieniu do art. 12 akapit drugi Protokołu Szwajcarii, zgodnie z zasadami swojego prawa krajowego, zwalnia urzędników i innych pracowników Agencji w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (Euratom, EWWiS, EWG) nr 549/69 ⁽¹⁾ z podatków federalnych, kantonalnych i gminnych od wynagrodzeń, płac i poborów służbowych wypłacanych przez Unię Europejską i podlegających wewnętrznemu podatkowi na jej rzecz.

Do celów stosowania art. 13 Protokołu Szwajcarii nie jest uznawana za państwo członkowskie w rozumieniu pkt 1 powyżej.

Urzednicy oraz inni pracownicy Agencji, a także członkowie ich rodzin, którzy są objęci systemem ubezpieczeń społecznych stosowanym wobec urzędników i innych pracowników Unii Europejskiej, nie podlegają obowiązkowi przystąpienia do szwajcarskiego systemu ubezpieczeń społecznych.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest jedynym organem właściwym do rozstrzygania wszelkich kwestii dotyczących stosunków między Agencją lub Komisją a ich personelem w odniesieniu do zastosowania rozporządzenia Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽²⁾ oraz pozostałych przepisów prawa Unii Europejskiej ustalających warunki pracy.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, EWWiS, EWG) nr 549/69 z dnia 25 marca 1969 r. określające kategorie urzędników i innych pracowników Wspólnot Europejskich, do których mają zastosowanie przepisy artykułu 12, artykułu 13 ustęp 2 i artykułu 14 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot (Dz.U. L 74 z 27.3.1969, s. 1). Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1749/2002 (Dz.U. L 264 z 2.10.2002, s. 13).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot oraz ustanawiające specjalne środki stosowane tymczasowo wobec urzędników Komisji (warunki zatrudnienia innych pracowników) (Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1). Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2104/2005 (Dz.U. L 337 z 22.12.2005, s. 7).

ZAŁĄCZNIK B

**KONTROLA FINANSOWA DOTYCZĄCA SZWAJCARSKICH UCZESTNIKÓW DZIAŁAŃ EUROPEJSKIEJ
AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA LOTNICZEGO**

Artykuł 1

Bezpośredni kontakt

Agencja i Komisja bezpośrednio kontaktują się z wszelkimi osobami lub podmiotami, które mają siedzibę w Szwajcarii i uczestniczą w działaniach Agencji jako kontrahenci, uczestnicy programu Agencji, osoby opłacane z budżetu Agencji lub Wspólnoty lub też jako podwykonawcy. Osoby te mogą bezpośrednio przekazywać Komisji lub Agencji wszelkie stosowne informacje i dokumenty, które są zobowiązane przedkładać na podstawie instrumentów prawnych, do których odnosi się niniejsza decyzja, a także na podstawie zawartych kontraktów lub umów oraz podjętych w ich ramach decyzji.

Artykuł 2

Kontrole

1. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾, rozporządzeniem finansowym przyjętym przez zarząd Agencji w dniu 26 marca 2003 r., rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w art. 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽²⁾ oraz z innymi instrumentami, które przywołuje się w niniejszej decyzji, kontrakty lub umowy zawarte z beneficjentami mającymi siedzibę w Szwajcarii oraz decyzje podjęte w odniesieniu do nich mogą przewidywać możliwość przeprowadzenia w dowolnym momencie audytów naukowych, finansowych, technologicznych i innych u beneficjentów lub ich podwykonawców, dokonywanych przez urzędników Agencji i Komisji lub przez inne osoby przez nie upoważnione.
2. Pracownicy Agencji i Komisji oraz inne upoważnione przez nie osoby mają prawo do odpowiedniego dostępu do miejsc, prac i dokumentów, a także do wszelkich niezbędnych informacji, również w formie elektronicznej, jakie są im niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia audytów. Prawo dostępu jest jasno określone w kontraktach lub umowach zawieranych w celu zastosowania instrumentów, które przywołuje się w niniejszej decyzji.
3. Trybunał Obrachunkowy dysponuje tymi samymi prawami co Komisja.
4. Audyty mogą mieć również miejsce w ciągu pięciu lat od wygaśnięcia niniejszej decyzji lub na warunkach wskazanych w kontraktach lub umowach oraz w podjętych decyzjach.
5. Szwajcarska Federalna Inspekcja Finansowa jest z wyprzedzeniem zawiadamiana o audytach, które mają być przeprowadzane na terytorium Szwajcarii. Zawiadomienie to nie jest prawnym warunkiem przeprowadzenia przedmiotowych audytów.

Artykuł 3

Kontrole na miejscu

1. Zgodnie z niniejszą Umową Komisja (OLAF) jest uprawniona do przeprowadzania kontroli na miejscu oraz inspekcji na terytorium Szwajcarii, zgodnie z warunkami rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

⁽³⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2.

2. Kontrole na miejscu oraz inspekcje są przygotowywane i prowadzone przez Komisję w ścisłej współpracy ze Szwajcarską Federalną Inspekcją Finansową lub z innymi właściwymi organami szwajcarskimi wskazanymi przez Szwajcarską Federalną Inspekcję Finansową, które w stosownym czasie są informowane o przedmiocie, celu i podstawie prawnej kontroli i inspekcji, w sposób umożliwiający im udzielenie niezbędnej pomocy. W związku z powyższym urzędnicy właściwych organów szwajcarskich mogą uczestniczyć w kontrolach na miejscu oraz inspekcjach.
3. Jeżeli właściwe organy szwajcarskie wyrażą taką wolę, kontrole na miejscu oraz inspekcje mogą być przeprowadzane wspólnie przez Komisję i przez te organy.
4. Jeżeli uczestnicy programu przeciwstawiają się kontroli na miejscu lub inspekcji, organy szwajcarskie, działając zgodnie z przepisami krajowymi, udzielają kontrolerom Komisji wsparcia, którego ci mogą potrzebować w celu wypełnienia swoich obowiązków w zakresie przeprowadzania kontroli na miejscu lub inspekcji.
5. Komisja możliwie jak najszybciej zawiadamia Szwajcarską Federalną Inspekcję Finansową o wszelkich faktach lub podejrzeniach dotyczących nieprawidłowości, o których uzyska informacje w ramach przeprowadzania kontroli lub inspekcji na miejscu. W każdym przypadku Komisja jest zobowiązana powiadomić wyżej wymieniony organ o wyniku przedmiotowych kontroli i inspekcji.

Artykuł 4

Informacje i konsultacje

1. W celu prawidłowego wykonania postanowień niniejszego załącznika właściwe organy szwajcarskie i wspólnotowe regularnie dokonują wymiany informacji oraz, na wniosek jednej ze stron, przeprowadzają konsultacje.
2. Właściwe organy szwajcarskie bezzwłocznie powiadamiają Agencję i Komisję o wszelkich znanych im faktach lub powziętych przez nie podejrzeniach, które wskazują na istnienie nieprawidłowości dotyczących zawierania i wykonywania kontraktów lub umów zawartych w ramach stosowania instrumentów, o których mowa w niniejszej decyzji.

Artykuł 5

Poufność

Informacje przekazane lub uzyskane na mocy postanowień niniejszego załącznika, niezależnie od ich postaci, są objęte tajemnicą służbową i ochroną przysługującą analogicznym informacjom zgodnie ze szwajcarskim prawem krajowym oraz odnośnymi przepisami mającymi zastosowanie w odniesieniu do instytucji wspólnotowych. Informacje takie mogą być przekazywane wyłącznie tym osobom, które potrzebują zapoznać się z nimi ze względu na swoje funkcje w instytucjach wspólnotowych, państwach członkowskich lub w Szwajcarii; ponadto informacje takie nie mogą być wykorzystywane do celów innych niż skuteczna ochrona interesów finansowych umawiających się stron.

Artykuł 6

Środki i kary administracyjne

Bez uszczerbku dla stosowania szwajcarskiego prawa karnego Agencja lub Komisja mogą nakładać środki i kary administracyjne zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. i rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. oraz rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1.

Artykuł 7

Odzyskiwanie należności i egzekucja

Decyzje Agencji lub Komisji podjęte w ramach stosowania niniejszej decyzji, nakładające zobowiązania pieniężne na osoby inne niż państwa, stanowią w Szwajcarii tytuł egzekucyjny.

Tytuł egzekucyjny wydaje, bez przeprowadzania kontroli innych niż weryfikacja autentyczności aktu, organ wskazany przez rząd szwajcarski, który zawiadamia o tym Agencję lub Komisję. Egzekucja musi zostać przeprowadzona zgodnie z zasadami procedury szwajcarskiej. Legalność decyzji stanowiącej tytuł egzekucyjny podlega kontroli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjmowane na mocy klauzuli arbitrażowej podlegają wykonaniu na tych samych warunkach.
